

1 Postoje li prema pravu ove države članice posebna pravila koja zbog ekonomskih, obiteljskih ili socijalnih razloga nameću ograničenja koja se odnose ili utječu na nasljeđivanje nepokretne imovine, određenih poduzeća ili drugih posebnih kategorija imovine koji se u njoj nalaze?

U članku 745.c Građanskog zakonika (*Code civil*) utvrđena su posebna pravila za slučaj kada vlasništvo određene imovine dijele potomci pokojnika, koji dobivaju samo pravo vlasništva, i nadživjeli bračni drug, koji dobiva pravo plodouživanja.

U načelu nadživjeli bračni drug ili jedan od vlasnika može zatražiti potpunu ili djelomičnu pretvorbu prava plodouživanja, odnosno jedna strana može kupiti pravo vlasništva ili pravo plodouživanja od druge strane.

Međutim, određena imovina izuzeta je iz tog pravila:

obiteljski sud (*tribunal de la famille*) može odbiti pretvorbu prava plodouživanja ako bi se time moglo ozbiljno naštetiti interesima poduzeća ili profesionalne djelatnosti

suglasnost nadživjeloga bračnog druga ili nadživjelog zakonskog partnera potrebna je ako se nekretnine i njezino pokušstvo na dan otvaranja postupka nasljeđivanja upotrebljavaju kao glavno mjesto stanovanja obitelji.

U članku 745.g Građanskog zakonika predviđena je slična zaštita u korist zakonskog partnera za nekretninu koja se upotrebljava kao zajedničko prebivalište obitelji te njezino pokušstvo.

Nadalje, člankom 915.a Građanskog zakonika predviđeno je obvezno nasljedstvo dijela ostavine (tj. nužni dio) u korist nadživjeloga bračnog druga, a propisano je da u svim slučajevima takvo obvezno nasljedstvo mora uključivati barem nekretninu koja se upotrebljava kao glavno mjesto stanovanja obitelji te njezino pokušstvo.

Ako se cijela ostavina ili njezin dio sastoji od poljoprivrednog gospodarstva, nasljednici u izravnoj silaznoj liniji mogu, u skladu s procjenom vrijednosti, preuzeti svu pokretnu i nepokretnu imovinu koja čini to poljoprivredno gospodarstvo (članak 1. prvi stavak Zakona od 29. kolovoza 1988. o pravilima nasljeđivanja za poljoprivredna gospodarstva radi promicanja njihova kontinuiteta (*loi du 29 août 1988 relative au régime successoral des exploitations agricoles en vue d'en promouvoir la continuité*)).

Ako se cijela ostavina ili njezin dio ne sastoji od poljoprivrednog gospodarstva, nego se umjesto toga sastoji od nekretnina koje su bile dio pokojnikova poljoprivrednog gospodarstva te ako jedan od nasljednika u izravnoj silaznoj liniji trenutno upravlja tom imovinom u okviru svojeg poljoprivrednog gospodarstva, taj nasljednik može, u skladu s procjenom vrijednosti, preuzeti i tu imovinu u skladu s odredbama Građanskog zakonika kojima se utvrđuju prava nadživjeloga bračnog druga i nadživjeloga zakonskog partnera (članak 1. treći stavak Zakona od 29. kolovoza 1988.).

Naposlijetku, člankom 4. Zakona od 16. svibnja 1900. o pravilima nasljeđivanja za male ostavine (*loi du 16 mai 1900 sur le régime successoral des petits héritages*) propisano je da, ako se cijela ostavina ili njezin dio sastoji od nekretnina za koje cijeli „katastarski prihod“ (okvirni prihod od najamnine) nije veći od 1565 EUR (članak 1. Zakona), ne dovodeći u pitanje prava dodijeljena nadživjelom bračnom drugu člankom 1446. Građanskog zakonika, svaki od nasljednika u izravnoj liniji te, ako je primjenjivo, nadživjeli bračni drug koji nije bio razveden ili zakonski rastavljen od pokojnika može, u skladu s procjenom vrijednosti, preuzeti ili stambeni objekt u kojem su u trenutku smrti živjeli pokojnik, njegov bračni drug ili jedan od njegovih potomaka i njegovo pokušstvo ili kuću, pokušstvo i zemljište koje je stanar kuće osobno upotrebljavao, poljoprivrednu opremu i životinje za uzgoj ili dobra, sirovine, profesionalnu opremu i druge pomoćne stvari koje se upotrebljavaju u komercijalne, obrtničke ili industrijske svrhe.

2 Primjenjuju li se prema pravu ove države članice ta posebna pravila na nasljeđivanje navedene imovine neovisno o pravu mjerodavnom za nasljeđivanje?

Te su odredbe obvezne, ali se u zakonodavstvu izričito ne navodi bi li ih trebalo primijeniti neovisno o mjerodavnom pravu.

3 Postoje li prema pravu ove države članice posebni postupci kojima se osigurava usklađenost s navedenim posebnim pravilima?

Postoji nekoliko postupaka za osiguravanje tih prava.

Postupak u kojem obiteljski sud odobrava zahtjev za pretvorbu prava plodouživanja: obiteljski sud može odbiti pretvorbu prava plodouživanja i dodjelu potpunog vlasništva ako bi se time moglo ozbiljno naštetiti interesima poduzeća ili profesionalne djelatnosti ili može odobriti zahtjev ako se smatra pravičnim s obzirom na specifične okolnosti u tom predmetu (članak 745.c stavak 2. Građanskog zakonika).

Preuzimanje poljoprivrednoga gospodarstva: ako takav zahtjev podnese zainteresirana stranka ili jedan od njezinih vjerovnika, obiteljski sud nalaže da se izvrši procjena vrijednosti. Sud u tu svrhu može imenovati jednog ili više vještaka (članak 4. prvi stavak Zakona od 29. kolovoza 1988. – redosljed prvenstva propisan je u članku 3.). Ako je način preuzimanja sporan ili jedna od zainteresiranih stranaka nije dala suglasnost ili nije nazočna, obiteljski sud šalje poziv zainteresiranim strankama ili njihovim pravnim zastupnicima najmanje 15 dana unaprijed. Na određeni datum zainteresirane stranke sastaju se pod predsjedanjem suca koji ih je pozvao. Sastanak se održava čak i ako nije nazočna jedna zainteresirana stranka ili više njih. Prema potrebi, sudac koji predsjedava sastankom imenuje javnog bilježnika da zamijeni odsutne stranke, da primi njihove udjele i da razrješnicu za te udjele. Javnobilježničke pristojbe plaćaju stranke koje taj javni bilježnik zastupa. Sudac rješava sporove i upućuje stranke da potpišu ispravu kod javnog bilježnika kojeg su one imenovala ili, ako se stranke ne mogu dogovoriti o odabiru javnog bilježnika, kod javnog bilježnika kojeg je imenovao sud (članak 4. treći stavak Zakona od 29. kolovoza 1988.). Osim zbog ozbiljnog razloga koji je obiteljski sud unaprijed priznao kao valjan, osoba koja preuzima nekretninu ne može je prodati u razdoblju od deset godina od potpisivanja isprave o preuzimanju (članak 6. prvi stavak Zakona od 29. kolovoza 1988.).

Preuzimanje malih ostavina: taj je postupak uglavnom isti kao i u slučaju preuzimanja poljoprivrednog gospodarstva (članak 4. treći i peti stavak Zakona od 16. svibnja 1900.). Jedina je razlika razdoblje tijekom kojeg se preuzeta imovina ne može prodati, osim zbog ozbiljnog razloga koji je obiteljski sud unaprijed priznao kao valjan, koje je u ovom slučaju pet godina od potpisivanja isprave o preuzimanju (članak 5. Zakona od 16. svibnja 1900.).

Posljednji put ažurirano: 27/08/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.